

Jaarprogramma 2026

Samen voor een mooi en
duurzaam Limburg

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Over ons	3
Missie en strategie	3
Identiteit en kernwaarden	3
Zeven doelen voor 2024-2028	6
Gezondheid als rode draad	8
Van visie naar werkvelden	8
Inzet voor lucht	9
Inzet voor water	10
Inzet voor bodem	11
Inzet voor natuur	12
Inzet voor ruimtelijke kwaliteit	14
Inzet voor voedsel	16
Achterban en netwerk	17
Versterken achterban & netwerk	17
Nieuwe initiatieven	18
Meer impact door een sterker netwerk	18
Communicatie	19
Doelstelling	19
Doelgroepen	19
Activiteiten	19
Thema-overstijgende onderwerpen	20
Organisatie	21
Begroting	22
Toelichting op de staat van baten en lasten over begroting 2025	22
Begroting 2025 naar opbrengsten en kosten	23
Risico-analyse	23

Voorwoord

De NMF Limburg is een organisatie in beweging. Meer dan ooit hebben wij ervaren hoe complex, maar ook hoe waardevol het is om met onze aangesloten organisaties en partners te werken aan een gezond en groen Limburg. Niet alleen in de landelijke politiek, maar op ieder niveau ligt polarisatie op de loer. Er is ons veel aan gelegen te verbinden en vanuit gezamenlijk gevonden belangen op te trekken.

Vanuit ons motto “Een gezond Limburg voor iedereen” vormen de verschillende kerndoelen lucht, water, bodem, ruimte natuur en voedsel de hoofdthema’s waarbinnen we onze projecten uitvoeren. Wij streven naar een gezond watersysteem, een biodivers en gezond bodemleven, ruimte voor wonen, landbouw, natuur en landschapselementen die Limburg zo Limburgs maken en de mogelijkheden die er te vinden zijn voor een gezond energienetwerk. Wij zetten ons in als verbinder en beweger, samen met onze partners, en met de kennis en ervaring die ons sterke team heeft als basis.

De natuur en het milieu hebben ons meer dan ooit nodig en wij nemen deze taak serieus en met enthousiasme op. Onze partners, waaronder het Waterschap, de Provincie Limburg, Limburgse gemeenten, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zijn onze gesprekspartners daarbij. De samenwerking is waardevol en wij zien ernaar uit deze in 2026 inhoud te blijven geven.

Wij blijven ons koersvast inzetten voor het Limburgse landelijke gebied. Onze inzet om het LOS haalbaar en zinvol vorm te geven is daarbij een van de speerpunten voor het komende jaar. Verbindend samenwerken tussen landbouworganisaties en natuurbeschermers zien wij als de beste weg voorwaarts, en wij vormen daarbij een cruciale verbindingsschakel. Wij zetten ons daarnaast in voor de bestuivers in onze provincie: het project ZoemZone Limburg combineert het stimuleren van de biodiversiteit met het beschermen van onze bestuivers. Wij werken samen met de gemeenten in Limburg waar men enthousiast is over de kansen en mogelijkheden van dit project.

Samen met de brede groep betrokken aangesloten organisaties, begeven we ons in de haarvaten van de Limburgse dorpen en steden. Impact creëren betekent voor ons: ontwikkelingen stimuleren. Wanneer wij tegenover elkaar staan en polariseren komen we niet verder. Dat kunnen we ons niet meer veroorloven. Samen zullen we de kansen en mogelijkheden oppakken en brengen we Limburg stapsgewijs verder naar een gezonde en groene toekomst.

Mede namens het team en bestuur,

Harry Boesten

Interim bestuurder-directeur

Over ons

De NMF Limburg staat voor een gezond en schoon milieu, een vitale en rijke natuur, een gevarieerd landschap en een samenleving die grondstoffen hergebruikt in Limburg. Zo garanderen we een goede levenskwaliteit voor generaties van nu en in de toekomst. Sinds onze oprichting in 1971 doen wij dit onafhankelijk van enige politieke, levensbeschouwelijke of maatschappelijke overtuiging. NMF Limburg is de koepel van aangesloten lokale organisaties op het gebied van natuur, milieu en landschap en is verbonden met de landelijke Natuur en Milieufederaties.

Missie en strategie

De NMF Limburg is hét provinciale platform, dat de belangen behartigt van natuur, milieu en landschap in Limburg, binnen en buiten de Natura 2000 gebieden samen met haar achterban. Geholpen door actief burgerschap staan wij voor een Limburg dat bestaat uit een aantrekkelijk landschap met een rijke biodiversiteit en een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Voor alle Limburgers en haar gasten van nu én de generaties na ons.

Identiteit en kernwaarden

NMF Limburg is een onafhankelijke en betrouwbare organisatie die zich inzet voor natuur, milieu en landschap in Limburg. Onze identiteit wordt gevormd door waarden als integriteit, transparantie, deskundigheid en betrokkenheid. Wij staan voor een open en eerlijke dialoog, handelen altijd vanuit feiten en wetenschap en kiezen voor oplossingen die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en een toekomstbestendig Limburg.

Om deze kernwaarden richting te geven aan onze dagelijkse praktijk, werken wij met een rolkompas. Dit kompas helpt ons om consequent te handelen, onze rol helder te bepalen en onze keuzes te toetsen. Het biedt houvast in de samenwerking met partners, overheden en inwoners, en waarborgt dat wij altijd onafhankelijk, zorgvuldig en voorspelbaar optreden.

De tien principes van dit rolkompas geven concreet weer hoe wij onze kernwaarden toepassen in de praktijk.

1. Transparantie & Integriteit

Wij zijn altijd helder over onze eigen positie en rol: onafhankelijk, feitelijk en waarden-gedreven. Partijen waarmee wij samenwerken zijn transparant en eerlijk over hun belangen en hun belangenafwegingen. Afspraken worden nagekomen of bij gewijzigde omstandigheden tijdig gecommuniceerd.

2. Feiten & Wetenschap centraal

Wij baseren onze inbreng op feiten, data en expertise. Wij blijven kritisch op informatie, ook van partijen waarmee we samenwerken. Wij zorgen dat complexe feiten begrijpelijk en toegankelijk worden gemaakt voor alle betrokkenen. Wij bevorderen ook het genereren van nieuwe kennis door samenwerkingen met kennisinstellingen, burgers en overheden.

3. Dialoog & Bruggen bouwen

Wij kiezen niet automatisch partij 'voor' of 'tegen' een project, maar werken aan duurzame oplossingen die natuur én samenleving dienen. Wij stimuleren constructieve dialoog over de toekomst van onze leefomgeving, vanuit respect voor verschillen in visie, kennis en belangen. Wij faciliteren gesprekken tussen partijen en zorgen dat alle perspectieven gehoord worden. Wij benoemen ook verschillen en scherpe randjes, maar altijd respectvol en oplossingsgericht. We stimuleren en delen aansprekende en concrete voorbeelden van oplossing in de praktijk. Deze zijn een belangrijke motor voor inspiratie en motivatie van mensen.

4. Waarden als kompas

Onze basiswaarden zijn:

- Biodiversiteit behouden en versterken
- Duurzame gebiedsontwikkeling (klimaat, gezondheid, sociaal)
- Gezonde mensen dankzij en in een gezonde leefomgeving
- Een betrokken samenleving

Wij toetsen ieder dossier en iedere samenwerking aan deze waarden.

Wij blijven onze waarden actief onder de aandacht brengen in publieke en bestuurlijke discussies. Waar deze waarden ernstig of onomkeerbaar worden geschaad, zullen wij stelling nemen.

5. Heldere rolverdeling

Wij maken vooraf duidelijk of wij optreden als:

- Inhoudelijke expert (analyse, feiten, ecologie)
- Gesprekspartner/facilitator (proces, dialoog, bemiddeling)
- Belangenbehartiger/actievoerder (juridische stappen, bezwaar, publiekscampagne)

Wij combineren deze rollen niet in hetzelfde overleg of traject om rolvermenging en daarmee gepaard gaande onduidelijkheden te voorkomen.

6. Onafhankelijkheid

Wij maken onze financieringsbronnen openbaar en geven aan hoe onafhankelijkheid daarbij gewaarborgd blijft. Wij nemen geen financieel belang in de uitkomst van projecten.

Wij accepteren alleen financiering die onze onafhankelijkheid niet in gevaar brengt. Wij stellen ons onafhankelijk op tegenover overheden, bedrijven én andere maatschappelijke organisaties.

7. Consistentie & voorspelbaarheid

Wij communiceren zowel intern als extern dezelfde boodschap, tenzij voortschrijdende inzichten ons tot nieuwe conclusies nopen.

Wij lichten onze keuzes toe, ook als die voor sommige partijen teleurstellend zijn.

Wij nemen verantwoordelijkheid voor fouten en communiceren hierover openlijk.

8. Grenzen aan samenwerking

Wij hanteren een escalatieladder voor het beëindigen van samenwerking, waarbij we steeds helder motiveren waarom wij ons terugtrekken.

Wij werken niet mee aan samenwerkingen, projecten of besluiten die:

- leiden tot onherstelbare ecologische of milieu schade
- essentiële natuurwaarden structureel onder druk zetten
- ingaan tegen wettelijke bescherming van soorten of gebieden

Indien partijen niet bereid zijn tot open dialoog of feitelijke onderbouwing, beëindigen wij onze rol als facilitator of inhoudelijk expert.

9. Verantwoordelijkheid richting partners

Wij benutten de kennis, ervaringen en zorgen uit ons netwerk actief bij het vormen van standpunten. Wij blijven in gesprek met onze partners, ook als onze koers niet iedereen aanspreekt.

Wij leggen uit waarom wij soms niet 'tegenhouden', maar meedenken over verbeteringen.

Wij spannen ons in onze partners tijdig en goed te informeren over onze standpunten, inzichten en acties.

10. Juridische opties

Wij zien juridische stappen als onderdeel van een bredere strategie voor systeemverandering. Wij zetten juridische stappen (bezwaar, beroep, voorlopige voorziening) pas in als:

overleg en dialoog geen oplossing bieden

- de natuurbelangen ernstig of onomkeerbaar worden geschaad
- juridische toetsing bij lopende processen bijdraagt aan de benodigde onderbouwing van beleidskeuzes door de groei van jurisprudentie

Zeven doelen voor 2024–2028

Onderstaande zeven doelen vormen de kern van ons meerjarenbeleidsplan van 2024–2028. Deze worden jaarlijks geactualiseerd tijdens het werkproces om te komen tot een jaarprogramma.

Zuinig en zorgvuldig zijn op onze leefomgeving en onze bronnen

De ruimte in Limburg is schaars. Elk m² is bezet en benut. Tegelijkertijd neemt de vraag naar ruimte toe. Woningbouw, bedrijvigheid, natuur, groene ruimte, logistiek, energietransitie, extensivering van de landbouw en klimaatadaptatie vragen om ruimte en grondstoffen. Dat vraagt om zuinig, anders en, waar mogelijk, meervoudig ruimtegebruik of herinrichting en denken vanuit circulariteit. Niet alles kan overal. NMF Limburg vertegenwoordigt in dit proces de stem van natuur, milieu en landschap. Juist de ruimtelijke kwaliteiten van het Limburgse landschap, breed gewaardeerd, vragen om een juiste plek in de afwegingen, met bescherming en herstel in de storm van ruimtelijke initiatieven die veelal economisch gedreven zijn in plaats van integraal. Er is behoefte aan ruimtelijke sturing, integraal afgewogen besluiten en een breed gevoelde urgentie van zuinig ruimtegebruik met plaats voor maatschappelijke functies, ecologisch herstel en een gezond leefmilieu.

Bescherm en herstel de natuur en creëer meer biodiversiteit

Met de natuur in onze provincie gaat het nog steeds niet goed. Veel soorten planten en dieren gaan achteruit of stabiliseren in het gunstigste geval, waardoor van herstel

geen sprake is. De oorzaken zijn divers en hangen voor een belangrijk deel samen met het intensieve grondgebruik van landbouw, stad en industrie, versnippering en extreme klimaatfactoren. Dat zorgt voor onvoldoende veerkracht van natuur- en leefgebieden. NMF Limburg stuurt in haar werk en haar netwerken op inrichting en gebruik van onze leefomgeving, zodat er een afdoende waarborg is van bestaande en te herstellen biodiversiteitswaarden en er met name in de overige groene ruimte een zodanige basiskwaliteit bodem, water en lucht is dat generiek herstel en verbetering van de biodiversiteit kan plaatsvinden.

Versnel de transitie landbouw naar duurzame, natuur- en milieuvriendelijke voedselproductie

De invloed van de huidige landbouw op de omringende leefomgeving is te groot. Belangrijke cruciale maatregelen, die nu na 30 jaar praten en stagnatie nog steeds niet zijn doorgevoerd moeten nu echt bovenaan de agenda staan: Het terugdringen van (stikstof)emissies en het gebruik van bestrijdingsmiddelen; het sluiten van kringlopen met efficiënt gebruik van alle grondstoffen en cyclisch management daarvan; natuurherstel in het landelijk gebied; het verminderen van geuroverlast en fijnstof, en realiseren van bodemherstel en verdrogingsaanpak. Deze transitie geldt voor alle delen van de

agrofood-keten. Ook consumenten hebben als eindschakel in de productieketen een belangrijke rol, wat betreft het waarderen van duurzame kwaliteit, een duurzaam consumptiepatroon en het voorkomen van voedselverspilling

Stimuleer de energietransitie én bewaak de kwaliteit van natuur en landschap

Doelen voor het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen en het opwekken van duurzame energie zien we overal, en vanuit verschillende overheidsniveaus, plannen te over, maar de tijd dringt. Wij zien in het bijzonder opgaven voor het verkrijgen van breed draagvlak onder de bevolking voor energiebesparing, voor een goede afweging van natuur en landschap in de ruimtelijke ordening van duurzame energieopwekking alsook voor lokaal eigenaarschap.

Bevorderen van extra aandacht aan de transitie van het watersysteem

Het huidige watersysteem is sinds medio vorige eeuw primair geoptimaliseerd voor met name de land- en tuinbouw. Mede ingegeven door de klimaatcrisis is duidelijk dat dit systeem negatieve effecten heeft voor andere functies van het buitengebied zoals natuur, landschap, recreatie, wonen en waterberging. Het watersysteem is daar nu niet voldoende op ingericht. Een fundamentele transformatie van het watersysteem is nodig.

Zet sterk in op een circulaire samenleving gericht op hergebruik van grondstoffen

In en samenleving die in kringlopen denkt en handelt, bestaat er vrijwel geen afval meer, er zijn alleen rest- en bijproducten die weer hergebruikt kunnen worden. De ambitie is om veel producten dusdanig slim te ontwerpen dat ze na hun levensduur gerepareerd, gedemonteerd of gerecycled kunnen worden. Daarmee wordt de levenscyclus van materialen, grondstoffen en onze bronnen zoals water en mineralen, verbeterd en de ecologische voetafdruk verkleind. We blijven zo met onze consumptie en productie binnen de draagkracht van de aarde. NMF Limburg beschouwt deze denkwijze als leidraad in haar werk binnen elk thema.

Versterk het netwerk met achterban en belanghouders

Dé kracht en legitimatie van de NMF Limburg wordt gevormd door een omvangrijke, betrokken en kundige achterban en een breed netwerk met onze belanghouders (provincie, terreinbeheerders, waterschap, gemeenten, LLTB, andere federaties, etc.). De opgaven zijn fors, complex en ingrijpend. Alleen in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen kunnen die opgaven succesvol aangepakt worden. Versterking van de achterban én de samenwerking met onze belanghouders is daarbij onontbeerlijk.

Gezondheid als rode draad

Gezondheid vormt in 2026 een centraal thema binnen de opgaven voor milieu en natuur. Steeds duidelijker wordt dat de kwaliteit van lucht, water en bodem rechtstreeks samenhangt met de gezondheid van mens én dier. Een gezonde leefomgeving betekent minder ziektelast, meer welzijn en veerkrachtige ecosystemen. Tegelijkertijd laten vervuiling, verdroging en klimaatverandering zien dat bedreigingen vaak niet los van elkaar staan, maar elkaar versterken.

Daarom verankert NMF Limburg gezondheid structureel in haar beleid. De uitdaging is niet alleen emissies terugdringen, maar ook de cumulatieve langetermijneffecten begrijpen en aanpakken. Dit vraagt om samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners.

Van visie naar werkvelden

Voor NMF Limburg betekent dit dat we gezondheid koppelen aan onze kernthema's. We volgen kritisch de uitvoering van beleid, brengen signalen vanuit de samenleving in, stimuleren kennisdeling en zetten in op concrete verbeteringen in de leefomgeving. Zo bouwen we samen aan een gezonde toekomst voor mens, dier en natuur in Limburg.

Om dit te realiseren, werken we met zes werkvelden waarin onze doelen en activiteiten zijn geborgd, met ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen:

- *Lucht*
- *Water*
- *Bodem*
- *Natuur*
- *Ruimtelijke kwaliteit*
- *Voedsel*

Inzet voor lucht

Schone lucht is essentieel voor de gezondheid van mens en milieu. Luchtvervuiling veroorzaakt jaarlijks duizenden vroegtijdige sterfgevallen in Nederland en vergroot de kans op astma, hart- en vaatziekten en longkanker. Ook de natuur lijdt onder stikstof en fijnstof. Voor een gezonde leefomgeving is structurele vermindering van emissies noodzakelijk.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

In Limburg werken gemeenten verder aan de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord, met aandacht voor verkeer, houtstook en industrie. De Provincie Limburg zet met partners het Limburgs Offensief Stikstof voort, gericht op reductie van emissies uit landbouw en mobiliteit, en herstel van natuur. Tegelijkertijd groeit de maatschappelijke druk om gezondheid structureel te verankeren in lokaal en provinciaal beleid. Steeds meer overheden en kennisinstellingen besteden daarbij aandacht aan de cumulatieve effecten van verschillende bronnen van luchtvervuiling op gezondheid en natuur.

Onze rol

NMF Limburg volgt kritisch de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord en het Offensief Stikstof, en verbindt gezondheid expliciet aan deze dossiers.

In 2026 organiseren we bijeenkomsten met gemeenten om goede voorbeelden van emissiereductie te delen en zorgen we voor inspraak van inwoners en maatschappelijke organisaties.

Output

Document met best practices voor gemeenten.

Voortgangsrapportage SLA gezondheid & luchtkwaliteit voor de provincie Limburg in samenwerking met een kennisinstelling

Inzet voor water

Schoon en voldoende water is een basisvoorwaarde voor gezondheid. Vervuiling met bestrijdingsmiddelen, medicijnresten en PFAS bedreigt drinkwaterbronnen en ecosystemen. Zowel te veel water (overstromingen) als te weinig (droogte) brengt risico's met zich mee voor mens en natuur.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

Waterschap Limburg scherpt beleid aan voor peilbeheer, onttrekkingen en lozingen. De Provincie Limburg stelt de Omgevingsverordening vast, waarin waterbescherming een belangrijk onderdeel vormt. De implementatie van de Kaderrichtlijn Water blijft richtinggevend, met toenemende urgentie om doelen uiterlijk 2027 te halen. Wateropgaven en natuur raken steeds sterker verbonden, met name het tegengaan van verdroging en het versterken van de samenhang tussen waterbeheer en natuurherstel. Overheden en kennisinstellingen besteden meer aandacht aan de cumulatieve effecten van verontreinigingen en factoren zoals droogte, lozingen en pesticiden op de waterkwaliteit en beschikbaarheid en volksgezondheid.

Onze rol

NMF Limburg vervult een coördinerende rol op het gebied van water. We zorgen dat signalen uit de samenleving niet verloren gaan en koppelen monitoring en meldingen terug naar overheden. Zo maken we de relatie tussen waterkwaliteit, natuur en gezondheid zichtbaar.

Met inwoners en partners ondersteunen we citizen science-trajecten, bv. rond

grond- en oppervlaktewater peilen, onttrekkingen, PFAS en bestrijdingsmiddelen. De verzamelde gegevens bundelen en rapporteren we aan provincie, waterschap en gemeenten, zodat zij beter kunnen sturen op waterkwaliteit en beschikbaarheid. Daarnaast brengen we natuur- en gezondheidsbelangen in bij beleidsprocessen zoals de omgevingsverordening, het peilbeheer, lozingen en het waterbeheerprogramma.

Via Natuurkracht bouwen we aan gemeentelijke partnerschappen waarin klimaat- en wateropgaven integraal worden opgepakt. Zo verbinden we lokale kennis en betrokkenheid met de grote wateropgaven die Limburg de komende jaren te wachten staan.

Output

2 uitgewerkte citizen science-trajecten

2 beleidsadviezen richting provincie en waterschap

2 gemeentelijke partnerschappen Natuurkracht

Inzet voor bodem

Een gezonde bodem is de basis voor schoon water, voedselproductie en biodiversiteit. Bodemverontreinigingen met PFAS, zware metalen, pesticiden of nutriënten kunnen doorwerken in lucht, water en de voedselketen en zo direct de gezondheid van mensen en ecosystemen bedreigen.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

De druk op de bodem neemt toe door intensieve landbouw, verstedelijking en industriële activiteiten. In Limburg staan PFAS en andere Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) hoog op de agenda. Tegelijkertijd groeit het besef dat de bodem een beslissende rol speelt in de grote opgaven van het landelijk gebied: het is de bodem die voedsel laat groeien, soorten tot wasdom laat komen en water vasthoudt. De Provincie Limburg heeft in het programma *Gezond Fundament* de ambitie uitgesproken om in de komende Statenperiode het organisch stofgehalte in de Limburgse bodem te verbeteren. Dit draagt bij aan gezonder voedsel, sterkere ecosystemen en een groter watervasthoudend vermogen van de bodem. Daarnaast groeit de aandacht voor de cumulatieve effecten van verschillende verontreinigingen (zoals PFAS, bestrijdingsmiddelen en secundaire bouwstoffen) en hoe deze samen de bodemgezondheid en daarmee ook de menselijke gezondheid beïnvloeden.

Onze rol

NMF Limburg brengt bodemgezondheid nadrukkelijk onder de aandacht als fundament voor mens en milieu. Samen met kennisinstellingen werken we aan een

traject *Bodemvitalisering*, waarin we de biologische kwaliteit van de bodem versterken. Daarnaast brengen we de belangrijkste stakeholders in kaart rond PFAS-verontreiniging en het gebruik van secundaire bouwstoffen, zodat problemen en kansen in samenhang kunnen worden bekeken.

We zetten ons ook in om beleid te beïnvloeden. Via de Omgevingsverordening werken we aan een zorgvuldig ontgrondingenbeleid. Tegelijkertijd zorgen we dat signalen en zorgen van inwoners over bodemverontreiniging niet verloren gaan, maar gebundeld en teruggekoppeld worden aan het bevoegd gezag.

Output

Overzichtsrapport bodemgezondheid Limburg

Beleidsadvies ontgrondingen, specifiek 1 casus Graetheide

Actielijst met stakeholders en verbeterkansen PFAS en secundaire bouwstoffen

Inzet voor natuur

De gezondheid van mens én dier is onlosmakelijk verbonden met de staat van de natuur. Biodiversiteit vormt de basis van stabiele ecosystemen die onze samenleving dragen. Wanneer soorten verdwijnen en ecosystemen onder druk staan, verliezen we de functies die direct bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

Als ecosystemen “omvallen” of instorten, heeft dit ingrijpende gevolgen:

- Voor dieren: soorten verliezen hun leefgebied, voedselbronnen en migratieroutes, waardoor populaties snel achteruitgaan en ketens in de natuur doorbroken raken.
- Voor mensen: verarming van ecosystemen tast onze voedselvoorziening, waterkwaliteit en luchtkwaliteit aan. Daarnaast neemt de kans toe op verspreiding van ziekten en plagen, omdat natuurlijke buffers en vijanden ontbreken.
- Voor de samenleving als geheel: het verdwijnen van natuur en biodiversiteit verzwakt onze weerbaarheid tegen klimaatverandering, droogte, overstromingen en hittestress.

Een robuuste natuur betekent dus een gezondere omgeving voor mensen én dieren. Het herstellen en versterken van biodiversiteit is daarmee geen luxe, maar een noodzaak om ecosystemen in stand te houden en de leefbaarheid van Limburg te waarborgen.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

In 2026 staan er voor de natuur diverse ontwikkelingen centraal. De biodiversiteit blijft onder druk staan, zowel in landbouwgebieden als in het stedelijk groen. De achteruitgang van soorten zet door, waardoor het behalen van de Europese biodiversiteitsdoelen voor 2030 extra inzet vraagt. Tegelijkertijd krijgt de energietransitie steeds meer vorm. De uitbreiding van wind- en zonne-energie is noodzakelijk, maar kan negatieve gevolgen hebben voor natuur en landschap. Dit vraagt om een zorgvuldige inpassing en voortdurende monitoring.

Daarnaast maakt klimaatverandering de urgentie voelbaar. Droogte en hevige piekbuien onderstrepen het belang van groen-blauwe structuren in zowel stad als

land, om de leefomgeving veerkrachtiger te maken. Ook inwoners spelen een groeiende rol. Steeds meer mensen willen actief bijdragen aan natuurbescherming, bijvoorbeeld via citizen science, het vergroenen van hun leefomgeving of het meewerken aan herstelprojecten.

Tot slot ontwikkelen provincie en gemeenten nieuw beleid op het gebied van soortenbescherming, de aanpak van invasieve exoten en het versterken van het landschap. De uitvoering van deze plannen is bepalend voor de koers van natuurbeheer in de komende jaren.

Onze rol

De Natuur en Milieufederatie Limburg verbindt overheid, maatschappelijke partners, inwoners en bedrijven rond natuur en biodiversiteit. In 2026 zetten we deze verbindende en agenderende rol

kracht bij door beleid te beïnvloeden, samenwerking te stimuleren en kennis toegankelijk te maken. Daarmee willen we natuurbelangen stevig verankeren in besluitvorming én bijdragen aan herstel in de praktijk.

Een belangrijk aandachtspunt is soortenbescherming en biodiversiteitsherstel. We brengen kennis in bij provinciale beleidsprocessen, zoals de vrijstellingslijst, het exotenprogramma en de provinciale verordening. Ook analyseren we drie gemeentelijke soortenmanagementplannen en delen we best practices, zodat beleid effectiever wordt toegepast.

Daarnaast werken we aan het versterken van biodiversiteit via Zoemzone Limburg. In 2026 zorgen we voor de provinciale uitrol van de kansenskaarten voor bestuivers en geven we workshops om beleidsmakers en beheerders te ondersteunen bij het gebruik ervan. Zo dragen we concreet bij aan de 10% groen-blauwe dooradering van het Aanvalsplan Landschap. Ook zoeken we actief de samenwerking met gemeenten, landbouw, waterschappen en natuurorganisaties, met de ambitie om minimaal 5 nieuwe partnerschapsverklaringen te sluiten.

De energietransitie vraagt om zorgvuldigheid. We zetten ons in om de effecten van windenergie op natuur tijdig te signaleren en aan te kaarten, onder meer door contact te onderhouden met NABU in Duitsland. Waar nodig medeondertekenen we zienswijzen, zodat ecologische schade, bijvoorbeeld rond trekroutes van vogels en vleermuizen, kan worden voorkomen.

Ook via het Natuurbeschermingsoverleg brengen we natuurbelangen onder de aandacht. We zetten hier onze rol als secretaris voort. We agenderen urgente thema's en brengen natuur stevig in in provinciale en regionale besluitvorming.

Samen met onze Groene Bondgenoten versterken we de rol van inwoners. We organiseren bijeenkomsten rond citizen science en vrijwilligerswerk, verbeteren de monitoring van soorten met de SoortenKijker en bouwen zo aan kennis én betrokkenheid.

Tot slot groeit onze rol in het organiseren van uitdeelacties van bomen en bloemzaden. Samen met partners als CNME, IVN en gemeenten willen we een duurzaam model ontwikkelen waarmee vergroening, biodiversiteitsherstel en burgerbetrokkenheid hand in hand gaan, met impact in heel Limburg.

Output

Kansenskaarten bestuivers met minimaal 4 workshops voor gemeenteambtenaren

5 nieuwe partnerschapsverklaringen voor Zoem Zone Limburg

2 bijeenkomsten Groene Bondgenoten

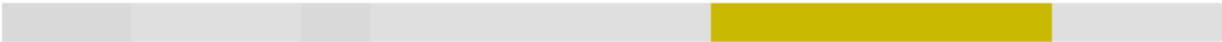
2 uitdeelacties bomen en/of bloemzaden

3 SMPs beoordeeld en best practices document gemaakt

Inzet voor ruimtelijke kwaliteit

Hoe we onze leefomgeving inrichten, bepaalt in grote mate onze gezondheid. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat ruimtelijke kwaliteit niet alleen een esthetische kwestie is, maar een directe invloed heeft op hoe gezond mensen en dieren zijn. Gebouwen, wegen, loodsen en recreatiegebieden kunnen zowel kansen als risico's vormen. Wanneer de ruimte te vol wordt gebouwd of versnipperd raakt, ontstaan problemen zoals lucht- en geluidsoverlast, stress en verminderde bewegingsvrijheid. Tegelijkertijd verliest de natuur haar veerkracht: ecosystemen verarmen, biodiversiteit neemt af en belangrijke functies zoals waterberging, temperatuurregulatie en bestuiving komen onder druk te staan.

Omgekeerd biedt een goed ingerichte ruimte meetbare gezondheidsvoordelen. Wijken met voldoende groen stimuleren beweging, verlagen stress en verbeteren de mentale gezondheid. Open Veerkrachtige landschappen en natuurinclusieve projecten versterken biodiversiteit en zorgen dat ecosystemen functies blijven uitoefenen waarvan mens en dier afhankelijk zijn. Ook sociaal levert het winst op: aantrekkelijke en toegankelijke ruimtes nodigen uit tot ontmoeting en participatie, wat de gemeenschapszin en het welzijn vergroot.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

In Limburg staan verschillende ruimtelijke uitdagingen op de agenda die direct invloed hebben op de leefomgeving en gezondheid van mens en dier.

Toerisme en vakantieparken groeien sterk, waardoor natuur en dorpskernen onder druk komen te staan. Meer bezoekers betekent meer verkeer, geluid, afval en versnippering van natuurgebieden, met gevolgen voor biodiversiteit en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt recreatie kansen voor beleving van natuur en gezondheid, mits goed ingepast.

Grootschalige logistieke hallen drukken het landschap, sluiten open ruimte af en vergroten verkeersdruk. De nieuwe 5 ha-regel biedt kaders, maar een actief

toezicht en integrale afweging zijn nodig om te voorkomen dat economische belangen systematisch voorrang krijgen boven gezondheid en ecologie.

De druk op woningen blijft hoog. Woningbouw is essentieel, maar zonder natuurinclusieve, klimaatbestendige keuzes gaat die ten koste van open ruimte, biodiversiteit en leefkwaliteit. Kennisdeling en stimulering van goede voorbeelden zijn daarom van belang.

Zonne- en windprojecten zijn noodzakelijk, maar vragen zorgvuldige landschappelijke inpassing. Ecologische effecten en ruimtelijke kwaliteit moeten geborgd blijven, zodat natuur en mens niet de dupe worden van noodzakelijke energiemaatregelen.

Door bedrijfsbeëindigingen en transities komt steeds meer landbouwgrond beschikbaar. Dit biedt kansen voor kleinschalige, duurzame en gebiedsgerichte herinrichting, zoals natuurontwikkeling, extensieve landbouw of herstel van landschapselementen, waarmee zowel biodiversiteit als leefkwaliteit kan toenemen.

Onze rol

Wij blijven benadrukken dat ruimtelijke kwaliteit geborgd moet worden en dat economische groei niet boven gezondheid en leefkwaliteit kan staan.

Bij recreatie en toerisme volgen we casus als de Cottesserhoeve en Toverland/Grandorse nauwgezet. Daarmee laten we zien welke druk recreatieve ontwikkelingen op natuur en omgeving leggen, en helpen we aangesloten organisaties met een standaard zienswijzetool om hun stem beter te laten horen.

De komst van steeds meer megaloodsen vraagt om scherpe keuzes. Daarom dienen we waar nodig zienswijzen in, agenderen we de 5-ha-regel bij de provincie en blijven we benadrukken dat economische groei niet ten koste mag gaan van gezondheid en leefomgeving.

Ook rond woningbouw nemen we een actieve rol. We bestuderen gemeentelijke masterplannen, verzamelen inspirerende voorbeelden en delen deze breed. Daarbij stimuleren we inbreiding boven uitbreiding, natuurinclusief en klimaatbestendig bouwen, bijvoorbeeld via een puntensysteem in de Omgevingsverordening, de norm wordt.

De energietransitie vraagt om zorgvuldige landschappelijke inpassing. We promoten het EcoCertified-label bij nieuwe zonneparken, ondersteunen het project Energietuinen en brengen natuurinclusieve uitgangspunten in bij regionale energiestrategieën en gemeentelijke plannen. Zo helpen we te voorkomen dat energiemaatregelen ten koste gaan van natuur en leefkwaliteit.

Tot slot zien we de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) als een kans. Samen met partners starten we gebiedsprocessen en verkennen we duurzame invullingen zoals landschapselementen, natuurontwikkeling, agroforestry, voedselbossen of extensieve recreatie. Daarbij brengen we nadrukkelijk de gezondheids- en biodiversiteitsdimensie in, zodat nieuwe functies bijdragen aan veerkrachtige ecosystemen en leefbare dorpen.

Output

**Max. 5 zienswijzen
(verdozing)**

**Delen van best practices
woningbouw**

**1 gebiedsproces
(vrijkomende agrarische
bebouwing)**

**1 zienswijzetool
(recreatiedruk)**

1 nieuwe Energietuin

Inzet voor voedsel

Wat we eten bepaalt in sterke mate onze gezondheid én die van de aarde. De kwaliteit van lucht, water en bodem beïnvloedt de kwaliteit van ons voedsel. Andersom beïnvloedt voedselproductie ook weer de kwaliteit van lucht, water en bodem. Ongezonde voedingspatronen en milieubelastende productiewijzen versterken elkaar en leiden tot gezondheidsproblemen en verlies van biodiversiteit.

Maatschappelijke ontwikkelingen 2026

Er is steeds meer aandacht voor regionale voedselstrategieën en korte ketens, ook in Limburg. Tegelijk wordt de landbouw en voedselproductie steeds meer belast door te hoge stikstofuitstoot, waterkwaliteitsproblemen en klimaatopgaven. Consumenten vragen vaker om gezond, lokaal en duurzaam geproduceerd voedsel. Provincie en gemeenten zoeken naar manieren om dit via beleid en aanbesteding te stimuleren.

Steeds meer onderzoek laat zien dat wat goed is voor de planeet óók goed is voor de mens: een voedingspatroon met meer plantaardige producten draagt niet alleen bij aan een lagere milieudruk, maar verkleint ook het risico op chronische ziekten en bevordert een gezonde levensstijl.

Onze rol

NMF Limburg zet sterk in op de koppeling van gezond en duurzaam voedsel, zowel naar beleid als samenleving. We werken in 2026 aan een voedselvisie-kennisdocument voor Limburg. Daarnaast organiseren we een campagne en een *Boer & Buur Dag* vanuit Boer en

Buur met Natuur, om duurzame landbouw- en voedselpraktijken te bevorderen. Ook versterken we het Groen Boeren Netwerk, zodat groene boeren hun stem laten horen en beleid mede vormgeven.

Output

**Kennisdocument
Voedselvisie voor Limburg**

**Publiekscampagne Boer
en Buur met Natuur**

Boer & Buur Dag

**Min. 3 beleidstrajecten
met boeren richting
overheden**

Achterban en netwerk

Veel van de kracht van de NMF Limburg ligt in onze brede en betrokken achterban en in de samenwerking met samenwerkingspartners zoals provincie, terreinbeheerders, waterschappen, gemeenten, LLTB en andere federaties. De opgaven waar we voor staan zijn groot en complex; alleen wanneer we samenwerken kunnen we een aantoonbaar positief verschil maken voor de natuur in Limburg. In 2026 zetten wij daarom extra menskracht en uren in om ons netwerk van achterbanorganisaties en partners hechter te verknopen en zo samen meer impact te realiseren.

We staan voor een gezond Limburg, voor iedereen: mens, dier en plant. Maar we zien dat die gezondheid steeds vaker onder druk komt te staan. Daarom kiezen wij in 2026 bewust voor gezondheid als ons centrale thema. Met onze achterban gaan we actief aan de slag met de vraag: hoe zorgen we er samen voor dat Limburg een gezonde provincie blijft?

Versterken achterban & netwerk

Samen met onze zeer diverse achterban, onze samenwerkingspartners en onze supporters werken wij aan een duurzaam gezond Limburg.

Waar we in voorgaande jaren vooral inventariseerden en ondersteunden, breiden we in 2026 uit met de volgende stappen:

- Gerichte kennisuitwisseling, zowel online als fysiek, waarbij we best practices en expertise bundelen, partijen zoveel mogelijk rechtstreeks aan elkaar verbinden, en specifieke kennis toegankelijk maken voor het hele netwerk.

- Strategische afstemming met partners om gezamenlijke belangen te bepalen en vanuit ieders rol samen doelen te versnellen.
- Actieve netwerkversterking, waarbij we organisaties niet alleen informeren, maar ook actief verbinden, ondersteunen en stimuleren om samen te werken. Als NMF Limburg zijn we niet alleen zelf een kenniscentrum, maar willen we ook optimaal gebruik maken van de kennis die bij onze achterban aanwezig is.

Zo creëren we een lerend netwerk waarin organisaties elkaar weten te vinden en waarin NMF Limburg de rol van intermediaire partner vervult.

Nieuwe initiatieven

We introduceren in 2026 de Groene Agenda: een digitaal overzicht van activiteiten in Limburg, georganiseerd door onze partners en achterban. Hiermee maken we het netwerk zichtbaar en laagdrempelig toegankelijk. Samen met enthousiaste organisaties uit onze achterban geven we op een nieuwe manier invulling aan de Regio-ontmoetingen en Limburgse ontmoetingsdag. We sluiten daarmee aan op de behoefte die er bij de organisaties leeft om op een nieuwe manier te verbinden.

Ook zetten we ons werk met kennisinstellingen met hernieuwd enthousiasme voort, via gastlessen, gastcolleges en workshops, om nieuwe perspectieven te integreren in ons werk en de volgende generatie te betrekken bij natuur en milieu. Wij zetten daarbij in op hoger onderwijs.

Meer impact door een sterker netwerk

Door meer actieve organisaties aan ons te verbinden en actieve organisaties nauwer aan ons te verbinden, streven we naar een krachtig, slagvaardig netwerk. De inzet in 2026 is gericht op het vergroten van de gezamenlijke impact: samen meer bereiken voor natuur, milieu en duurzaamheid in Limburg.

Output

Groene Agenda

**Inventarisatie expertise
Aangesloten organisaties**

**1 strategische sessie met
partners**

2 regio-ontmoetingen

1 ontmoetingsdag

Communicatie

Een sterke communicatie is onmisbaar voor de zichtbaarheid en impact van de Natuur en Milieufederatie Limburg. In 2026 willen we laten zien waar we voor staan: een onafhankelijke verbinder die natuur, milieu, gezondheid en leefkwaliteit centraal zet in de Limburgse samenleving. Communicatie draagt bij aan draagvlak voor onze inhoudelijke thema's en versterkt de relatie met onze aangesloten organisaties, overheden, partners en inwoners.

Doelstelling

Laten horen van een positief-kritisch geluid als onafhankelijke, nuchtere belangenbehartiger voor natuur, milieu en landschap, en als deskundige gesprekspartner en adviseur.

Doelgroepen

Onze communicatie richt zich op verschillende doelgroepen: achterban, gemeenten en provincie, maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners.

Activiteiten

We benutten onze vaste kanalen (website, nieuwsbrief, sociale media en pers) en versterken deze met campagnes, bijeenkomsten en samenwerkingen met partners. In 2026 leggen we extra nadruk op het zichtbaar maken van onze inhoudelijke projecten (zoals Zoemzone Limburg), de beleidstrajecten waar NMF Limburg in zit, het versterken van de band met onze aangesloten organisaties en het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid door toegankelijke en aansprekende communicatie.

Onze beoogde resultaten zijn: meer zichtbaarheid van onze rol en inhoudelijke

expertise in de provincie, een groter en actiever bereik via online kanalen, en een sterker gevoel van betrokkenheid bij aangesloten organisaties en donateurs. Zo bouwen we in 2026 aan een NMF Limburg die niet alleen inhoudelijk sterk is, maar ook herkenbaar en dichtbij.

Output

Nieuwsbrief: betere segmentatie van inschrijvers voor gericht zenden

SEO en WCAG geoptimaliseerde website

Verbeterde implementatie van Google Analytics

Beleidsstrajecten inzichtelijk maken op website

Betere zichtbaarheid in de media en dit een duidelijke plek geven op de website.

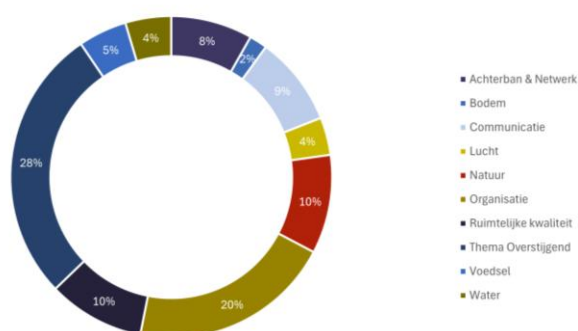
2 campagnes op meerdere kernthema's van 2026

Thema-overstijgende onderwerpen

Onder de noemer 'thema-overstijgend' vallen alle onderwerpen die voor meerdere thema's van toepassing zijn of die juist onder geen enkel thema specifiek vallen. Onderwerpen zoals kennisontwikkeling, interne overleggen en afstemming met andere Natuur en Milieufederaties in het land. Wij willen in 2026 meer aandacht besteden aan het nauwer verknopen van ons netwerk.

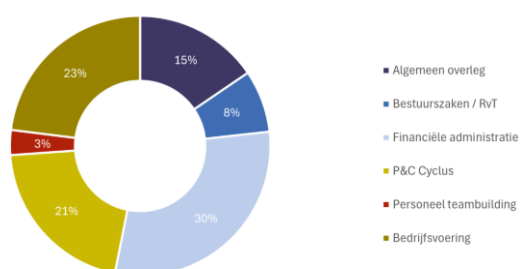
In de afgelopen jaren is gebleken is dat het noodzakelijk is ruimte te reserveren om te kunnen inspelen op maatschappelijke actualiteiten die zich gedurende het jaar onverwachts aandienen. Actualiteiten laten zich niet plannen. Om onze achterban toch te kunnen ondersteunen, reserveren wij tijd en middelen om in te spelen op urgente vragen. Onze inzet richten wij daarbij op onderwerpen die bovenlokaal van belang zijn of een belangrijke voorbeeld- of signalerende functie hebben. Zo blijven we flexibel én zorgen we dat onze inzet het meeste effect heeft voor natuur, milieu en samenleving in Limburg.

Verdeling uren naar thema:

Onder de noemer thema-overstijgend valt onder andere: afstemming met andere NMF's in het land, deelname aan overleg- en besluitvormingsorganen, het behandelen van vraagbaakvragen, juridische ondersteuning, kennisontwikkeling medewerkers, werving en participatie subsidietrajecten en evaluatie.

Verdeling uren organisatie:

Organisatie

Halverwege 2025 heeft NMF Limburg gekozen voor een nieuw bestuursmodel, om de organisatie wendbaarder en professioneler te maken en te voldoen aan moderne eisen voor toezicht en verantwoording. In de tweede helft van 2025 wordt een raad van toezicht aangesteld. In 2026 zetten we deze verandering verder door met de werving en benoeming van een nieuwe directeur-bestuurder. Daarmee ronden we de overgang af van het oude directie-bestuur-model naar het bestuur-raad van toezicht-model.

NMF Limburg is in beweging. Meer dan ooit ervaren we hoe complex, maar ook hoe waardevol het is om met onze aangesloten organisaties, collega federaties en partners te werken aan een gezond en groen Limburg. De maatschappelijke context verandert snel: toenemende polarisatie, uiteenlopende belangen en nieuwe uitdagingen vragen van ons dat we onze rol voortdurend evalueren en bijsturen.

Deze heroriëntatie heeft ook impact op onze interne organisatie. We hebben in goed onderling overleg duidelijke en heldere afspraken gemaakt hoe in de nieuwe organisatievorm wordt samengewerkt tussen bestuurder, medewerkers, achterban en RvT en waar de ieders bevoegdheden liggen. In 2026 versterken we onze wendbaarheid door besluitvorming bij de directeur-bestuurder te leggen en taken duidelijk te structureren. Tegelijkertijd investeren we in samenwerking binnen het team, kennisdeling en een cultuur van proactief handelen, zodat we flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen en kansen in Limburg. Door onze processen en verantwoordelijkheden te verduidelijken, kunnen we sneller projecten realiseren, beter samenwerken met partners en adequaat reageren op maatschappelijke veranderingen.

Begroting

NMF Limburg is een non-profit organisatie. Ons werk levert een bijdrage op alle inhoudelijke beleidsthema's (o.a. natuur, bodem, water, ruimtelijke kwaliteit, voedsel en lucht). Daarnaast draagt ons werk bij aan de betrokkenheid, participatie en het draagvlak bij de Limburgers die natuur, landschap en duurzaamheid een warm hart toedragen.

Toelichting op de staat van baten en lasten over begroting 2025

Deze begroting is gebaseerd op het voorgenomen werk in relatie tot een minimale bezetting die nodig is om dat werk te verzetten. Er zijn grote transitieopgaven waarbij onze kernthema's bodem, lucht, natuur, ruimtelijke kwaliteit, voedsel en water essentiële onderdelen zijn. Opgaven waarbij met name de provincie Limburg een beroep op ons doet. Opgaven die nog vele jaren onze aandacht opeisen en verdienen.

De baten worden in 2026 geraamd op:

- €481.996 exploitatiesubsidie van de Provincie Limburg
- €118.000 van Stichting de Natuur en Milieufederaties Nationale Postcode Loterij versterkingsgeld.
- naar verwachting kunnen we inschrijven op NMF projecten voor een bedrag van €73.100
- en voor €56.998 op derdenprojecten.
- tot slot dragen de aangesloten organisaties €4000 bij.

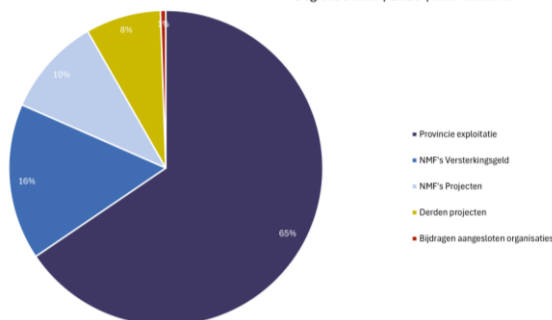
Om onze rol in de provincie Limburg goed te kunnen vervullen wordt uitgegaan van een structurele formatie van 5.3 fte, verdeeld over inhoudelijk werk, ondersteuning en bedrijfsvoering. Circa 80 procent van de lasten bestaat uit personeelskosten.

De geprognosticeerde baten zijn tevens gebaseerd op projecten die we aangaan in samenwerking met de andere NMF's en die reeds bevestigd zijn.

De lasten liggen onder het 2024 en begroting 2025 mede als gevolg van een veranderende samenstelling van het team. De overige lasten, zoals kantoorkosten, project- en activiteitenkosten zijn in lijn gebracht met behaalde resultaten in het verleden en het te verwachten resultaat in 2025.

De post algemene kosten is in lijn gebracht met de resultaten uit voorgaande jaren. Dit verklaart de stijging, die voornamelijk bestaat uit administratiekosten en accountantskosten.

Begrote Baten | 2026 | naar financier

Begroting 2025 naar opbrengsten en kosten

Natuur en Milieufederatie Limburg

	Begroting 2026	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Resultaat 2024	Resultaat 2023	Resultaat 2022
Baten							
Provincie exploitatie	€ 481.996	€ 467.050	€ 452.130	€ 430.600	€ 452.123	€ 430.593	€ 399.884
NMF's Versterkingsgeld	€ 118.000	€ 118.000	€ 118.000	€ 118.000	€ 118.000	€ 118.000	€ 107.000
NMF's Projecten	€ 74.600	€ 92.000	€ 98.500	€ 52.000	€ 88.575	€ 108.202	€ 67.519
Derden projecten	€ 56.998	€ 51.809	€ 92.535	€ 69.795	€ 81.053	€ 86.157	€ 60.201
Bijdragen aangesloten organisaties	€ 4.000	€ 4.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 5.159	€ 3.695	€ 5.100
Donatie	€ 0	€ 0	€ 0		€ 1.015	€ 1.521	€ 1.785
	€ 735.593	€ 732.859	€ 767.165	€ 676.395	€ 745.925	€ 748.168	€ 641.489
Lasten							
Totale project- en activiteitskosten	€ 57.000	€ 33.200	€ 79.391	€ 10.000	€ 14.463	€ 32.971	€ 77.319
Lonen en salarissen	€ 360.500	€ 401.856	€ 418.352	€ 423.211	€ 382.821	€ 429.157	€ 370.775
Sociale Lasten en pensioenlasten	€ 126.000	€ 140.649	€ 146.422	€ 148.124	€ 108.543	€ 121.379	€ 102.460
Overige personeelskosten	€ 63.000	€ 65.807	€ 20.400	€ 17.900	€ 67.375	€ 73.180	€ 44.109
Afschrijving	€ 4.000	€ 3.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 3.414	€ 5.658	€ 6.129
Huisvesting	€ 20.000	€ 31.123	€ 37.900	€ 29.450	€ 27.527	€ 27.539	€ 24.454
Bureau en organisatiekosten	€ 32.500	€ 24.603	€ 55.700	€ 37.000	€ 32.620	€ 47.897	€ 68.175
Algemene kosten	€ 64.000	€ 32.621	€ 3.000	€ 4.100	€ 61.238	€ 76.966	€ 5.872
	€ 727.000	€ 732.859	€ 767.165	€ 675.785	€ 698.001	€ 814.747	€ 699.293
Bedrijfsresultaat	€ 8.593	€ 0	€ 0	€ 610	€ 47.924	€ -66.579	€ -57.804
Fin. Baten en lasten	€ 1.362	€ 0	€ 0	€ -700	€ 369	€ 277	€ -1.876
Expl.resultaat voor bestemming	€ 9.955	€ 0	€ 0	€ -90	€ 48.293	€ -66.302	€ -59.680

Risico-analyse

Stichting Natuur en Milieufederatie Limburg is in sterke mate afhankelijk van de fondsen die derden ter beschikking stellen. In het bijzonder geldt dit voor de middelen die de provincie Limburg en Stichting Natuur en Milieufederatie (Nationale Postcode Loterij) ter beschikking stellen. In 2026 zullen deze middelen respectievelijk € 481.996 en € 118.000 zijn en daarmee ongeveer 80 procent van de totale inkomsten dekken.

De exploitatiesubsidie van de provincie Limburg wordt jaarlijks ter beschikking gesteld. De Nationale Postcode Loterij heeft een meerjarig commitment afgegeven tot en met 2027. Alhoewel Stichting Natuur en Milieufederatie Limburg een brede achterban vertegenwoordigt en maatschappelijk relevante activiteiten verricht, bestaat het risico dat de ter beschikking gestelde fondsen in de toekomst worden ingeperkt. Indien één van deze twee partijen onverhoopt besluit om haar bijdragen te

verminderen, heeft dat vanzelfsprekend substantieel effect op de begroting en het personeelsbeleid. Jaarlijks wordt geïnventariseerd bij de partijen of dit aan de orde zou kunnen komen.

Zolang de doelen van NMF Limburg niet bereikt zijn, heeft de stichting feitelijk bestaansrecht. Echter, zonder financiële middelen, zou er geen capaciteit zijn om die inzet te leveren.

De continuïteit, kwaliteit van het werk en aard van de werkzaamheden vragen een goed op elkaar ingespeeld team dat het werkgebied, het netwerk (aangesloten organisaties en stakeholders) goed kent en problematiek goed beheerst. Dat lukt niet én is niet haalbaar met tijdelijke krachten.

Het is ook niet wenselijk dat NMF Limburg commerciële activiteiten onderneemt of bijvoorbeeld te veel afhankelijk wordt van éénmalige projectsubsidies. Daar schuilt het risico in dat de primaire drive wordt verlegd van de inhoudelijke doelen naar financiële doelen (winst, omzet, behoud).

NMF Limburg kiest bewust voor het risico met betrekking tot de hiervoor aangegeven financiering ervan uitgaande dat zolang haar maatschappelijke doelen niet bereikt zijn, maatschappelijke partijen zoals overheden of goede doelen-fondsen bereid zijn hun bijdragen te leveren. De reservering in het vermogen is afdoende om een passende personele afvloeiingsregeling te treffen mocht de situatie daar aanleiding toe geven.

Wij nodigen iedereen uit om aan te haken, mee te denken en mee te doen aan duurzame projecten en ontwikkelingen. Samen met onze aangesloten organisaties werken we samen om de leefbaarheid van Limburg te verbeteren, altijd binnen ecologische en beleidsmatige grenzen.

Disclaimer

De informatie in dit rapport is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld, maar de auteur of organisatie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden, onvolledigheden of gevolgen van het gebruik van deze informatie. De inhoud is uitsluitend bedoeld voor informatieve doeleinden en mag niet worden beschouwd als professioneel advies. Alle rechten, inclusief auteursrechten, zijn voorbehouden aan de auteur of organisatie. Het is niet toegestaan om zonder voorafgaande schriftelijke toestemming de informatie te kopiëren, te reproduceren, te distribueren of anderszins te gebruiken.

Natuur en Milieufederatie Limburg

Kapellerpoort 1
6041 HZ Roermond

info@nmflimburg.nl
www.nmflimburg.nl.nl

NL88 TRIO 0212336207
KvK 41076356
BTW 0030.42.753.B01
RISN (fiscaal nr.) 30.42.753